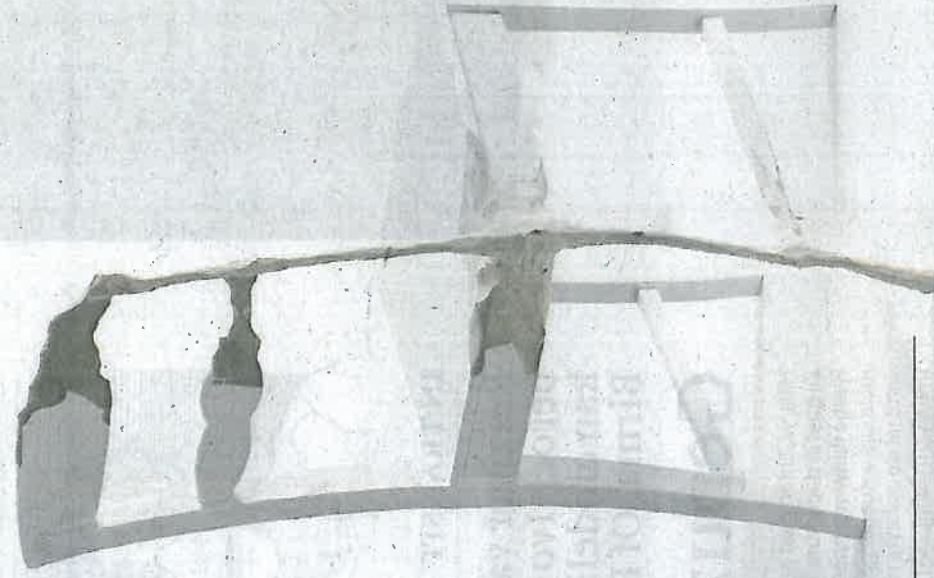

DESIGN

Crisisdesign

Ontwerper Frank Tjepkema maakte een recessiestoel.

De Westerse samenleving verkeert in crisis, maar de designwereld laat weinig van zich horen. Dat vond Frank Tjepkema van het Amsterdamse ontwerpbureau Tjep, na een bezoek aan de Dutch Design Week, die onlangs in Eindhoven plaatsvond.

Afgelopen week zond hij zijn *Recession Chair* de wereld in, een aangevreten Ikea-stoel, waarvan je je afvraagt of er nog wel zonder ongelukken op gezeten kan worden.

„Die onzekerheid, dat wilde ik uitbeelden”, zegt Tjepkema, die persoonlijk nog geen nadelige gevolgen van de crisis ondervindt. Toch vond hij het tijd voor een statement, of liever: een bespiegeling. Het is niet voor het eerst dat hij zijn werk gebruikt om maatschappelijke thema's aan de kaak te stellen. Zijn gouden Bling Bling-hanger uit 2003 was een reactie op de merkegente van die tijd en de XXL Chair uit 2005 stelde het probleem van zwaaarlijvigheid aan de orde. „Ik heb nu het idee dat de designwereld erg traag reageert. Afgezien van enkele initiatieven, die direct met de crisis te maken hebben, is er tot nu toe opmerkelijk weinig reactie los gekomen. Juist de jonge generatie zou meer van zich kunnen laten horen. Ik mis engagement, betrokkenheid en doortastendheid. Er wordt bijvoorbeeld wel nagedacht over het thema 'terug naar de basis', maar dat is allemaal wel erg braaf en vrijblijvend. Een belangrijke functie van design is ook: het verbeelden van de tijdgeest. Los van een economische drijfveer of van direct nut.”

Als mooi voorbeeld van een crisis gerelateerd initiatief noemt Tjepkema het project Up dat Droog deze maand introduceerde en het 'Saved by Droog' van vorig jaar. Daarbij worden de mogelijkheden onderzocht om voor onverkochte voorraden van gebruiksvoorwerpen, middels design een nieuwe waarde te creëren. Een tweede leven bedenken in plaats van vernietigen.

Hoewel Tjep's *Recession Chair* niets oplost en ons vrij hardhandig met de neus op de feiten drukt, vraagt hij indirect aandacht voor de kracht van design. Commentaar leveren is één ding, maar creativiteit inzetten is een belangrijker aspect. „De rol van de ontwerper zal in dat opzicht alleen maar méér betekenis krijgen.”

Marianne van Dodewaard

Den strand vijf meter onder zeeniveau

In de Rotterdamse wijk Nesselande is het goed uitwaaien. Bezoek aan een kustplaats in de polder.

tekst Derk van der Laan foto Bas Czerwinski

In Nesselande ruikt en waait het als in een badplaats – en dat midden in de Hollandse klei- en veenpolder. Aan de rand van deze nieuwe Rotterdamse woonwijk ligt de Zevenhuizerplas, ontstaan na zandwinning, met daarlangs een kilometer lang strand en een brede boulevard. De zonsongangen zijn er spectaculair.

De makelaar in het winkelcentrum van Nesselande begrijpt de aantrekkingskracht van deze wijk. In zijn volle etalage springt één foto eruit. Geen huis erop. „Te koop in Nesserduin, 50 meter van strand en boulevard”. In Nesselande woon je buiten en toch in de stad. Met de metro ben je in tien minuten bij het NS-intercitystation Rotterdam Alexander en bij winkelcentrum Oosterflank, en als je twintig minuten langer blijft zitten, kun je op de Coolingsingel uitstappen. Per auto ben je snel op de A20. De wijk ligt vijf meter onder zeewaterniveau, een paar kilometer van het diepste punt van Nederland: -6,5 meter beneden NAP.

Het is onwaarschijnlijk licht in de brede lanen die naar de Zevenhuizerplas leiden. Dat komt door de witte flatgebouwen naast het grote watervoppervlak. Weer of geen weer, windsurfers scheren eraan de horizon tegen de achtergrond van bomen. In deze Vincexwijk is het een genoegen om rond te wandelen. In de brede lanen en parken zie je de hand van goede ontwerpers en planners. De golven die bij een beetje wind al op de plas verschijnen, komen terug in de vormen van gebouwen en bruggen. Ook het metroviaduct is voorzien van geschulpte randen.

Op warme dagen zit half Rotterdam er mannetje aan mannetje rond de plas, om te zwemmen, zonnen, surfen of duikles te volgen. De boulevard, met nog onvolwassen dennenhoeven en zielelijke minipalmen, moet dan enorme aantallen auto's en fietsen herbergen. In de begintijd, een paar jaar geleden, waren er strandrellen. Radraaiers uit andere wijken zorgden voor hertie en intimidatie en gingen onderling op de vuist. Tot schrik van vele gezinnen. Na de invoering van een alcoholverbod op het strand en beter toezicht is de rust weergekeerd, vertellen bewoners. Maar op een bewonersbijeenkomst in juni 2011 klaagden anderen toch nog over rondhangende jongeren.

In de pionierstijd hing bij de noodsupermarktpal aan het strand een bord: „Niet winkelen op blote voeten en/of ontbloot bovenlijf”. Intussen opende een glanzend winkelplein, met behalve het standaardaanbod ook een aantal chique winkels, en met lokale horeca die doet denken aan strandtenten: veel ruw hout en weerbestendige zijtjes. Boven de winkels zijn twee hoge, witte woontorens gebouwd („Barcelona” en „Miami”) die samen „Newport” heten. Het is een ontwerp van de Spaanse architect Joan Busquets. Dit

Woningen aan de rand van de Zevenhuizerplas in de Rotterdamse nieuwbouwwijk Nesselande

project, er moet nog een derde toren bijkomen, kreeg in 2011 de hoofdprijs voor geslaagde samenwerking tussen overheid en marktpartij, van de vereniging van projectontwikkelaars, de NEPROM.

In 2000 trokken in Nesselande de eerste bewoners in hun huizen, inmiddels wonen er tienduizend mensen. Eén op de drie is jonger dan twaalf jaar. Elk jaar blijken de gebouwen van de Brede School Nesselande (waarin ook kinderopvang, buurtwerk en een bejaardenhuis zijn gevestigd) te klein voor het hoge kindertal. Er is meer nodig dan de 62 lokalen, verdeeld over twee complexen. Een school voor voortgezet onderwijs ontbreekt. Straks moeten alle middelbare schoolleerlingen met de metro of de bus naar de stad.

Kleine paleizen

„Wij wonen hier vanwege de goede autoverbindingen en het water”, zeggen twee bewoners, net dertig-plus. Zij werkt in Den Haag, hij in Zoetermeer. „Ten zuiden van Rotterdam kun je ook aan het water wonen, maar dan ben je uren onderweg om ergens te komen.” Vier jaar geleden verliet het stel het centrum van Rotterdam en kozen hier een onder architectuur gebouwd huis. Nu hebben ze net een vrije kavel elders in Nesselande gekocht, om zelf te bebouwen. Met de metro naar Rotterdam? Dat doen ze bijna nooit. Heel soms, om naar de Bijenkorf te gaan.

In het noordelijk deel van Nesselande, Waterwijk, woon je op schiereilanden tussen sloten en smalle vaarten. Hier zijn vrije kavels met daarop bijzondere huizen van uiteenlopende materialen. Het is een potpourri van boerderietjes en retrowoningen uit de catalogus. Vaak net kleine paleizen, zoals tuinders in het Westland zichzelf vaak schenken. Privacy hangt

sterk af van de beplanting aan de andere zijde van de sloot. Wie aan een smal water langs een weg woont, heeft zonder struiken en bomen last van inkijk.

Om de wijk allure te geven is meer geld uitgegeven aan de inrichting van de straten dan elders in Rotterdam, er is gekozen voor betere materialen en bredere stoepen. Parallel aan de dominante hoogspanningsleiding die de wijk in tweeën hakt, kwam een park met middenin een twee kilometer lange gladde asfalt baan. Een fantastisch traject om te skeeleren.

Eén van de opvallend forse en lichte gebouwen is De Kristal, ontworpen door architectenbureau Meyer en Van Schooten, bekend van onder andere het ING-kantoor (‘de schoen’) aan de Amsterdamse Zuidas. Mensen lopen in en uit. In De Kristal kun je wonen, maar er zit bijvoorbeeld ook een buitenpolikliniek van het ziekenhuis en de bistro De Niesende Neushoorn.

Senior Wim van Lankeren, voorzitter van de bewonersvereniging van De Kristal en zijn vrouw Riet („we waren buurkinderen in de Wielewaal, op Zuid, en zo is het gekomen”) huren hier een groot appartement van de Stichting Ouderenhuisvesting Rijnmond.

„Kennissen die opeens hulp nodig hadden, werden ergens weggestopt. Dat wilden wij voorkomen.” Ze houden van de ruimte en van de boulevard langs de plas. Op mooie dagen heerst er echte stranddrukke, vertellen ze. Het strand lokt in alle seizoenen mountainbikers, renners, lopers.

Langs het water loopt een stel uit het nabije Nieuwerkerk aan den IJssel. „Wanneer je bij ons in het dorp je auto deur open doet, zit je al bijna ergens tegenaan”, vertellen ze. „Met lekker weer rijden we hierheen om te wandelen”.

Aanbod in Nesselande

Voor 259.000 euro te koop:
appartement achthoog, 104 vierkante meter, Corsicalaan
Voor 489.000 euro te koop:
hoekwoning van 145 vierkante meter, Laan van Dada
Voor 549.000 euro te koop:
villa van 190 vierkante meter, Marinus van Elsijkade

Advertentie

Dia

De houthaard Dia is minimalistisch en strak. De draaitconstructie, de vorm en het vuur op hoogte maken het een geraffineerde ruimtelijke haard. De grote opening en brede branderkamer zorgen voor een optimale

vuurbeleving. De Dia verwarmt snel en efficiënt met weinig hout en is door de beperkte capaciteit bijzonder geschikt voor een kleinere ruimte.

Harrie Leenders

Industrieweg 25, 5688 DP Oirschot Tel. +31 (0)499 - 572710
www.leenders.nl Europees dealer netwerk